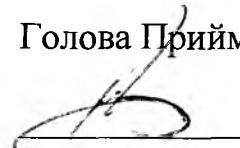

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

 О. В. Поркуян

« 12 » 12 2018 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра

за спеціальністю 033 – «Філософія»

(освітня програма «Філософія»)

на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра

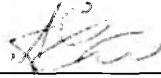
або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Програма складена на підставі робочого навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю 033 – «Філософія»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

д. культ., проф. Смоліна О.О.

д. філос. н., проф. Єременко О.М.

ас. Бондарь Є.В.

I. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма фахового вступного випробування складена на підставі робочих програм з наступних дисциплін: Філософія, Метафізика (онтологія), Філософія історії, Філософська антропологія, Соціальна філософія, Діалектика, Гносеологія, Філософія науки.

Основні проблеми та принципи сучасної філософії

Онтологія. Буття і небуття. Буття і суще. Сущє і сутність. Сутність та існування. Буття і єдине. Єдність та багатоманітність буття, його основні форми.

Категорія субстанції. Субстанція і сутність. Субстанція як ідеальне. Субстанція як матерія. Розвиток категорії «матерія» в історії філософії. Сучасні наукові уявлення про матерію. Рух, простір, час. Буття і час.

Категорія «дух». Складності з визначенням духа. Філософське і релігійне розуміння духа.

Метафізика і діалектика. Різні традиції розуміння метафізики в історії філософії.

Історичні форми діалектики. Суб'єктивна і об'єктивна діалектика. Становлення ідеї розвитку в історії філософії та науки. Рух і розвиток. Поняття відношення, зв'язку.

Поняття тотожності, різниці, протилежності, протиріччя. Єдність і боротьба протилежностей. Проблема гармонізації протилежностей. Якість, кількість, міра. Взаємоперехід кількісних та якісних змін. Закон заперечення заперечення. Діалектичне заперечення як синтез, інтеграція, «зняття». Поступовість та циклічність.

Всезагальні категорії. Проблема системи категорій. Одиначне і загальне. Частина і ціле. Елемент і система. Зміст і форма. Сутність і явище. Причина і наслідок. Необхідність і випадковість. Можливість і дійсність. Свобода і необхідність. Принцип детермінізму. Детермінізм та індетермінізм: їх форми та різновиди.

Свідомість. Свідомість як філософська проблема. Поняття і структура свідомості. Свідомість та несвідоме. Проблема цілісності свідомості.

Походження та сутність свідомості. Природні передумови виникнення свідомості. Теорія відображення. Відображення та інформація. Проблема творчих потенцій свідомості. Свідомість і продукування нового знання. Штучний інтелект: проблеми та досягнення.

Поняття суспільної свідомості та її структура (рівні, сфери, форми). Суспільна та індивідуальна свідомість, їх взаємодія. Колективне несвідоме: теорія архетипів. Свідомість і самосвідомість.

Теорія пізнання. Філософія і методологія наукового пізнання.

Пізнання як філософська проблема. Можливість пізнання світу. Скептицизм. Агностицизм. Суб'єкт і об'єкт пізнання.

Поняття істини. Класична та неklasичні теорії істини. Проблема критерію істини. Практика як критерій істини. Істина як процес: абсолютна і відносна істина.

Генеza, специфіка і динаміка науки. Структура наукового знання. Системність, верифікуємість і фальсифікуємість. Спеціалізовані мови наук. Класична, неklasична та постнеklasична наукова картина світу. Наукове та позанаукове знання. Проблема паранауки.

Поняття методу і методології наукового знання. Емпіричний і теоретичний рівні наукового дослідження. Науковий факт, наукова проблема. Спостереження та експеримент. Загальнологічні та загальнонаукові методи пізнання. Методи пізнання окремих наук. Принцип, ідея, гіпотеза, теорія.

Роль регулятивних факторів у пізнанні (істина, благо, краса). Етос вченого. Перспективи науково-технічного прогресу та проблема відповідальності вченого.

Соціальна філософія та філософія історії. Поняття суспільства. Основні концепції суспільного життя: натуралізм, ідеалізм, матеріалізм.

Суспільство як підсистема об'єктивної реальності. Природа і суспільство, діалектика їх зв'язку. Основні історичні типи взаємодії природи і суспільства.

Суспільство як система відносин. Види суспільних відносин, їх характер і багатоманітність. Суспільство як система, що саморозвивається. Джерела, рушійні сили і суб'єкти суспільного розвитку.

Особистість і суспільство. Поняття суспільної групи. Етнос, народ, національність, нація. Економічна сфера суспільства. Соціальне в широкому і в вузькому сенсі. Класова структура суспільства. Політична сфера суспільства. Держава. Духовна сфера суспільства. Культура. Концепції культури. Культура і цивілізація.

Закономірності історичної еволюції людства. Специфіка формаційного та цивілізаційного підходів в аналізі суспільного життя. Спрямованість історії, проблема кінця історії. Закономірності розгортання історичних подій. Роль особистості в історії. Прогрес і регрес в суспільному житті. Критерії суспільного прогресу. Проблема сенсу історії.

Філософська антропологія. Специфіка філософського розуміння людини.

Антропосоціогенез: сучасний стан проблеми. Проблема сутності людини. Різні варіанти її рішення. Поняття: «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Самореалізація особистості. Відчуження людини, його причини та форми. Проблема подолання відчуження. Свобода і відповідальність людини.

Проблема сенсу життя людини в духовному досвіді людства. Перспективи людини. Трансгуманізм і проблема подолання людини.

II. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Учасник іспиту повинен:

знати:

- методологічні принципи філософського аналізу;
- особливості розвитку окремих історичних епох філософської думки;

- специфіку філософських термінів;
- закономірності зародження, становлення та історичного розвитку європейської та вітчизняної філософської думки;
- основний зміст сучасної філософської проблематики.

- **уміти:**
- орієнтуватися в історичних періодах розвитку філософської думки;
- усвідомлювати природу різних філософських категорій і напрямів;
- логічно аналізувати світобачення кожної історичної епохи, розуміти термінологію і парадигматику;
- трансформувати методологічні принципи філософського пізнання в методику наукової діяльності власної дисциплінарної сфери.

III. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Основна

1. Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней. В 4 т. – СПб.: Петрополис, 1997; Пневма, 2002.
2. Коплстон Ч.Ф. История средневековой философии. – М.: Энигма, 1997.
3. Гулыга А.В. Немецкая классическая философия. – М.: Мысль, 1986. – 334 с.
4. Философия: Учебник для высших учебных заведений / Отв. ред. В.П. Кохановский. – Ростов н/Д: Феникс, 2008.
5. Історія філософії. – Сост. В.Г. Кремень. – К., 2007.
6. Скирбекк Г., Гилье Н. История философии: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Пер. с англ. В.И. Кузнецова / Под ред. С.Б. Крымского. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2006.

2. Додаткова

1. Гегель Г.В.Ф. Лекции по философии истории. Пер. А.М. Водена. – СПб.: Наука, 1993. – 480 с.
2. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. – М.: Искусство, 1972. – 318 с.
3. Гуревич А.Я. Средневековый мир: Культура безмолвствующего большинства. – М.: Искусство, 1990. – 396 с.
4. История философии: Учебник для высших учебных заведений / Отв. ред. В.П. Кохановский. – Ростов н/Д: Феникс, 2001.
5. Богута И.И. История философии в кратком изложении. – М.: Мысль, 1991.
6. Гуревич П.С. Основы философии: Учеб. пособие. – М.: Гардарики, 2003.

3. Навчальні посібники

1. Введение в философию: Учебник для высших учебных заведений. В 2-х ч. / Под ред. И.Т. Фролова. – М.: Политиздат, 2008.

2. Радугин А.А. Философия: Курс лекций. – М.: Центр, 2007.
3. Горський В. С. Історія української філософії: Навчальний посібник. – К.: Наукова думка, 2006. – 374 с.
4. Гриненко Г.В. История философии: Учебник. — М.: Юрайт-Издат, 2004. — 688 с.
5. Філософія: Навч. посібник / За ред. Ш.Ф. Надольного. – К.: Вікар, 2010.
6. Філософія: Навч. посіб. — 3-тє вид., стер. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф. Надольного. — К.: Вікар, 2003. — 457 с — (Вища освіта ХХІ століття).
7. Спиркин А.Г. Философия: Учебник. –М.: Гардарики, 2005.
8. Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. Філософія. Підручник. – Київ: Академвидав, 2007.
9. Зотов А.Ф. Современная западная философия: Учебн. – М.: Высш. шк., 2001. – 784 с.

4. Довідкові видання

1. Новая философская энциклопедия: В 4-х т. Т.1–4. – М.: Мысль, 2000–2001.
2. Новейший философский словарь: 3-е изд., исправл. – Мн.: Книжный Дом. 2003. – 1280 с. – (Мир энциклопедий).
3. Постмодернизм. Энциклопедия. – Мн., 2001.
4. Философия: Энциклопедический словарь / Под ред. А.А. Ивина, 2004.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Відповідь вступника оцінюється згідно відповідності рівня навчальних досягнень абітурієнта за 200 бальною системою оцінювання. Тест вважається складеним, якщо вступник у процесі виконання 16 тестових завдань отримав 100 і більше балів. На виконання тесту вступнику дається 45 хвилин.

Усі тестові завдання типу «множинний вибір» містять чотири варіанти відповіді, один з яких є правильним. Кожний тест містить 10 питань малої складності (правильна відповідь на кожне питання оцінюється у 10 балів), 4 питання середньої складності (правильна відповідь дорівнює 15 балам) и 2 питання підвищеної складності (правильна відповідь оцінюється у 20 балів).

За умов правильного виконання усіх тестових завдань вступник отримує максимальну кількість – 200 балів.

Особи, які набрали на фаховому вступному випробуванні менш як 100 балів, позбавляються права участі в наступному вступному випробуванні та в конкурсі.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у тестовій формі. Для проведення випробування формуються окремі групи вступників у порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до випробування ухвалюється рішенням атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.

Для проведення випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються переліки тестових завдань відповідно до «Програми фахових вступних випробувань». Програма фахових вступних випробувань оприлюднюється засобами наочної інформації на Web-сайті СНУ ім. В. Даля (www.snu.edu.ua) та інформаційних стендах фахової атестаційної комісії юридичного факультету.

Фахове випробування проводиться у строки, передбачені Умовами прийому до СНУ ім. В. Даля.

На випробування вступник з'являється з паспортом, при пред'явленні якого він отримує тестове завдання. Користуватися друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється.

Результати оцінюються за 200-бальною шкалою за правилами, вказаними у розділі «Критерії оцінювання» даної пояснювальної записки і відмічаються у «Листку випробування». Рівень знань вступника за результатами тестування заноситься також до відомості та підтверджується підписами трьох членів комісії. Відомість оформлюється одночасно з «Листком випробування» вступника і передається до приймальної комісії.

Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів фахового вступного випробування до 17.00 години.

Голова фахової атестаційної комісії,
декан юридичного факультету

доц. Арсентьева О. С.

Члени фахової атестаційної
комісії

проф. Смоліна О. О.

доц. Сілютіна І. М.